

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir,
Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove
Nr. 01 (174), 5 ianuarie 2006

NAȘTEREA DOMNULUI, 25 decembrie 2005/6 ianuarie 2006

Evangelhia: Matei 2,1-12:

„Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebând: Unde este regele Iudeilor; Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui. Și auzind, regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el. Și adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului, căuta să afle de la ei: Unde este să Se nască Hristos? Iar ei i-au zis: în Betleemul Iudeii, că așa este scris de prorocul: „Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu ești nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul care va paște pe poporul Meu Israel”. Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua. Și trimițându-i la Betleem, le-a zis: Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc și, dacă Îl veți afla, vestiți-mi și mie, că, venind și eu, să mă închin Lui. Iar ei, ascultând pe rege, au plecat și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul. Și văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte. Și intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, și cazând la pământ, s-au închinat Lui; și deschizând vistierile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirna. Iar luând înștiințare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor”.

Ce ai primit de Crăciun? Daruri bune de Crăciun și în fiecare zi

Tot mai mulți și mai mulți oameni întrebă în aceasta perioada: “Ce ai primit de Crăciun?” Problema cu acest accent pe care îl punem la Crăciun este că pierdem tocmai esența acestei sfinte perioade. Noi, creștinii, dam daruri de Crăciun într-o umilă repetare a Darului pe care Dumnezeu ni l-a făcut - Fiul Său, Domnul nostru Iisus Hristos. Pentru creștini accentul corect trebuie să cada pe dăruire nu pe ce am primit.

Un om povestea odată ce i s-a întâmplat în ajunul Crăciunului pe când era băiat. Au ascultat cu toții povestea nașterii lui Iisus, iar apoi au deschis cadourile și s-au bucurat de ele. Tatăl le-a cerut copiilor să facă liniște și le-a spus: “Dintre toate cadourile pe care le-ați primit, vreau să vă alegeți fiecare câte unul care vă place cel mai mult și să îl puneți în fața voastră.” După ce copiii au făcut așa cum li s-a spus, tatăl a continuat: “Acum vreau ca fiecare dintre voi să vă gândiți la cineva pe care îl cunoașteți, care este mai puțin norocos decât voi, care nu primește cadouri ca voi, iar mâine le vom împacheta și le vom trimite acestora.” Omul spunea că nu poate uita Crăciunurile din copilărie. Atunci a învățat că în centrul Crăciunului este gestul lui Dumnezeu care a dat omenirii ce avea mai bun: pe Fiul său. Un gest pe care suntem chemați să-l repetăm, nu doar de Crăciun ci în fiecare zi a anului. Cadoul prin excelență pe care un creștin poate să-l dea în adevăratul spirit al Crăciunului este tocmai iubirea lui Hristos.

(continuare în pag. 4)

Sărbători Fericite!

Curierul Ortodox vă mulțumește, iubiți cititori, pentru fidelitate și vă urează un sincer și calduros La Mulți Ani!

Ne rugăm Domnului pentru ca Nașterea Lui din acest an să renască în toți credința curată, dorul după fapte bune și iubirea de Neam. Să vă aibă Dumnezeu în pază și să vă aducă numai împliniri în anul care vine.

Rămâneți cu noi!

Stimați cititori!

În numărul următor al ziarului va fi publicată lista premianților concursului “Hristos în viața mea”.

Pastorală la Nașterea Domnului

**Iubiți frați
și surori
întru Hristos
Mântuitorul
lumii!**

Bucurie și veselie mare este astăzi pentru cei ce împărtășesc și sărbătoresc vestea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. E vremea colindelor, e timp de odihnă după trecerea unui an cu oboseala, greutatea și durerea lui, dar și cu clipele lui frumoase. Sfântul Apostol Pavel spunea că pentru unii această prăznuire este un bun prilej de “mâncare și băutură”, iar pentru alții este un minunat răstimp de “dreptate, pace și bucurie întru Duhul Sfânt” (Romani 14,17).

Anul în trecere a fost încununat de realizări semnificative ale Bisericii noastre, iar cel mai mare eveniment a fost vizita Sanctității Sale ALEKSII al II-lea, Patriarhul Moscovei și al Întregii Rusii. Această vizită ne-a încurajat și ne îndeamnă să făurim cât mai mult bine pentru Biserica lui Hristos și pentru răspândirea credinței drept-măritoare. Astăzi pentru toți, cuvântul Bisericii este o chemare către Peștera din

Bethleem.

Chemarea este îndreptățită, căci la Bethleem se împlinește dorința oamenilor de adevăr, frumusețe și armonie. Dumnezeu coboară pe pământ. Omul se reîntâlnește cu Creatorul său. Pentru istoria umanității începe un nou răstimp în care cel ce caută cu sinceritate și cu durere - află ceea ce caută, cel chinuit de întrebări - se luminează, cel obosit în inima și trupul său - se odihnește, cel slăbit, deznădăjduit și dezorientat - primește tărie, curaj și inspirație. Hristos, Cel născut din Fecioara Măria prin puterea Sfântului Duh, este “Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume” (Ioan 1,9).

Hristos este lumină, odihnă, viață, putere, izvor de orientare pentru fiecare pământean, viețitor al acestei lumi. Împăratul sau ostașul, bogatul sau săracul, dreptul sau păcătosul - toți

găsesc în Hristos răspunsul căutat cu atâtea suspine, pe atâtea căi și în atâtea moduri.

Momentul sfânt al Nașterii lui Hristos răspândește lumină, adică sens, lămurire, inspirație sau direcție în viață, pentru toate situațiile în care se află omul. Cei mari și puternici se regăsesc în cei trei magi care se închină Pruncului Iisus sau în Irod care ucide pruncii din Bethleem. Oamenii simpli văd în păstorii din ținutul Bethleemului greutatea vieții lor, dar și bucuria unei existențe curate. Familia creștină găsește, îndeosebi la Bethleem, izvorul cel mai autentic al înțeleșului, locului și rostului pe care-1 au împreună tatăl, mama și pruncii lor în istoria neamului, în istoria lumii. Locul pe care-1 ocupă evenimentul din Bethleem în viața soților și a copiilor lor constituie și rațiunea pentru care acest cuvânt pastoral este dedicat familiei.

(continuare în pag. 2)

Pastorală la Nașterea Domnului, anul 2005

Iubiți fii și fiice !

Într-un colind de Crăciun sunt următoarele cuvinte: "Sculați, gazde, nu dormiți, Vremea e să vă treziți. Casa să v-o măturați..."

Colindul se adresează deopotrivă celor cu răspunderi în societate, precum și oamenilor obișnuiți. Este necesară o luare-aminte la ceea ce se întâmplă în "casa" noastră. Cuvântul "casa" are aici înțelesul de "țară", de "Biserică", de "parohie", de "societate" și mai ales de "familie".

Este nevoie de multă curățenie, de trezire din amorțeala care a cuprins, parcă, prea multe suflete. Țara are nevoie de bunăstare, agonisită cu frică de Dumnezeu și rușine de oameni. Biserica luptă pentru a avea mai mulți păstori de suflete, care se deosebesc prin spirit de jertfă, istețime intelectuală și curaj profetic.

Familia are nevoie de mame care să nască prunci, de tați care să vegheze la liniștea și bunăstarea mamei și a pruncilor, de copii care și respectă și ajută părinții. De altfel, dacă familia își împlinește rolul ei de sălaș al iubirii și respectului între soți, de cămin al creșterii și

educației copiilor, în acest caz atât Țara, cât și Biserica poate spune că sunt realizate valorile morale supreme.

Iubiți credincioși !

Sărbătoarea Nașterii Domnului este un minunat prilej pentru a prelungi în viața noastră prezența Pruncului Iisus, a Sfintei Sale Maici și a bătrânului Iosif. Actualitatea momentului Bethleemului în drumul vieții noastre semnifică așezarea noastră sub adumbrirea Sfântului Duh, Cel ce a făcut posibilă minunea Nașterii lui Hristos și face posibilă viața noastră întru Dumnezeu.

Păstrați iubirea și credințioșia între soți, grija până la sacrificiu pentru copii și respectul acestora față de părinți, îngăduința reciprocă și iertarea să înlăture ispita divorțului atât de răspândită astăzi. Faptul că în ultimul timp a crescut numărul pruncilor născuți și al celor înfiați de familii de gospodari moldoveni, este un început firav care se cere continuat cu hotărâre, căci altfel ne pierde neamul.

Întru speranța că aceste năzuințe, legate de

viața de familie, de parohie, de viața Neamului, se vor împlini cu ajutorul lui Dumnezeu, adresez, fiecăruia, urare sfântă de sărbătoarea Nașterii Domnului. Aceasta este și sărbătoarea Mitropoliei Chișinăului și a întregii Moldove, deoarece astăzi se serbează hramul Catedralei Mitropolitane.

Hristos Domnul să vă învrednicească de bucuria Bethleemului cu pace în familii și în suflete, cu bună înțelegere între toți.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți.

Al vostru către Hristos-Domnul rugător și doritor de tot binele

Mitropolit al Chișinăului și al întregii Moldove

Nașterea Domnului
2005-2006
Chișinău

Programul acțiunilor și manifestărilor cultural-artistice consacrate desfășurării sărbătorilor de iarnă

7 și 8 ianuarie 2006

Program distractiv pentru copii cu Moș Crăciun, Fulguța și personaje folclorice, jocuri, concursuri, cântece, colinde, urături, cu participarea actorilor Teatrului municipal de păpuși "Guguță" Piața Marii Adunări Naționale - 13.00

"Ritmurile anului" — program distractiv pentru tineret și maturi cu interpreți de muzică ușoară și populară.

Piața Marii Adunări Naționale - 18.30

Circa 60 la sută din militarii în termen vor merge acasă de sărbători

Două treimi din efectivul Armatei Naționale vor beneficia de concedii, pentru a-și petrece Revelionul ori Crăciunul în familie.

Șeful Serviciului de presă al Ministerului Apărării, Valeriu Rusu, a declarat că o parte din militarii în termen ai Armatei Naționale, care s-au evidențiat pe parcursul serviciului militar, va beneficia de un concediu la baștină de Revelion, iar restul va merge acasă de Crăciun. Rusu a menționat că, pe parcursul sărbătorilor de iarnă, toate unitățile și instituțiile armatei vor desfășura activități cu caracter cultural și educativ, cum ar fi concursuri pentru cele mai bune urături, colinde, etc.

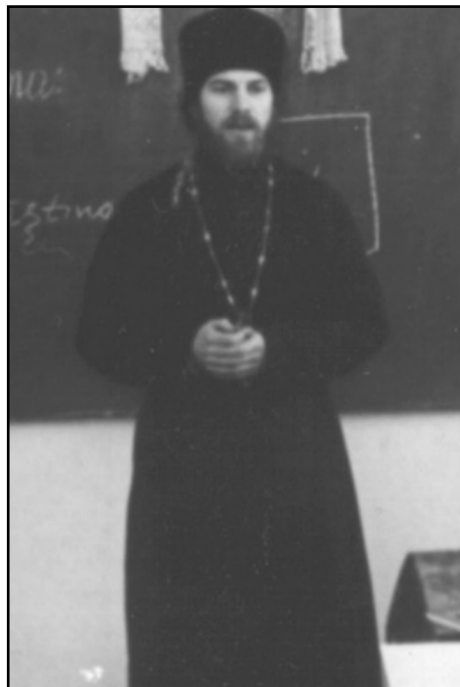
Totodată, unitățile militare vor fi colindate de colective artistice profesioniste și de amatori, iar slujitorii Bisericii vor ține prelegeri despre tradițiile creștine și semnificația sărbătoririi Crăciunului.

reporter.md

Parohul din Coșcalia le-a adus copiilor în dar geamuri termopan

În acest an, Moș Crăciun le-a adus elevilor de la școala medie de cultură generală din satul Coșcalia, raionul Căușeni, nu numai dulciuri și jucării, dar și căldură. În ajunul sărbătorilor de iarnă, pe copii nu i-a bucurat nimic mai mult decât geamurile termopan pe care Moșul cel Bun le-a adus în dar școlii din sat.

De 35 de ani, de când a fost construită, singura școală din sat n-a fost niciodată reparată capital. Abia anul trecut, cu ajutorul părinților și cu sprijinul parțial al primăriei din localitate și al direcției raionale de învățământ, în unul din blocurile școlii

unde învață clasele superioare a fost instalat un sistem autonom de încălzire. Însă din cauza geamurilor putrede, gata să cadă în orice moment, în sezonul rece vântul suiera prin clasă, iar cei 360 de elevi continuau să stea îmbodoliți ca afară.

Deoarece crescuse numărul tinerilor care absentau de la școală din motive de sănătate, membrii Asociației profesorilor și a părinților din localitate „Viitorul Coșcalia” n-au mai așteptat bani de la bugetul local auster și au demarat o campanie de colectare a fondurilor pentru reparația școlii. Bani adunați de la agenții economici și săteni erau prea puțini și membrii Asociației, în frunte cu președintele acesteia, Andrei Popovici, tot el parohul bisericii din Coșcalia, au scris un proiect pe care l-au înaintat Consiliului pentru cercetări și schimburi internaționale „IREX”. Nu a fost o simplă încercare a norocului. Părinții și copiii din Coșcalia s-au dovedit a fi perseverenți și ingenioși, susținându-și intenția prin diferite concursuri de pictură și creație literară pentru a colecta cele 20 la sută din suma necesară pentru renovarea școlii.

„Când se unesc cei slabi devin puternici, când se unesc cei puternici devin de neînvinși”, aceasta este deviza de care se conduc sătenii noștri și datorită acestui principiu în viață am câștigat de la „IREX” un grant în mărime de 20 mii de dolari”, spune părintele Andrei Popovici. Această

sumă le-a fost suficientă pentru ca în ajunul sărbătorilor de iarnă să procure cele 71 de geamuri care le erau necesare pentru unul dintre cele două blocuri ale școlii. Până la întoarcerea copiilor din vacanță, pr. Andrei Popovici ne-a spus că acestea vor fi deja instalate, astfel ca ei să poată studia în noul an în condiții decente. „Pentru „IREX”, care în cazul nostru a fost ca un Moș Crăciun, cuvântul „binefacere” nu mai este un simplu cuvânt, ci este chiar esența activității lor”, mai spune pr. Andrei Popovici. „Sperăm cu timpul să renovăm și blocul unde studiază elevii din clasele primare. Acolo ca și acum treizeci de ani profesorii fac focul în sobe și acoperă geamurile învechite cu polietilenă ca să oprească vântul rece”, ne spune parohul. Acțiunea locuitorilor din Coșcalia i-a mobilizat și pe sătenii din localitățile vecine. Ba mai mult, după succesul pe care l-au avut profesorii și părinții, tinerii din Coșcalia au întocmit un proiect pentru crearea unui centru informațional pentru tineret. Femeile din sat, care nici nu auziseră până acum despre finanțare externă, nu-și dau rândul la scris proiecte, iar două dintre ele au câștigat câte un grant pentru a procura o combină frigorifică și material semincer și a demara o afacere în localitate. Acum, majoritatea locuitorilor din Coșcalia spun că Moș Crăciun există și că el vine la cei „vrednici și buni în fața lui Dumnezeu”.

Natalia Costas

O treime din populație consideră că va trăi mai bine în 2006 decât în 2005

33,5% din populație consideră că în anul 2006 vor trai ceva mai bine decât în anul 2005, arată rezultatele "Barometrului de opinie publică" prezentat recent la Chișinău, transmite Info-Prim Neo.

Aproape o treime din respondenți consideră că vor trai aproximativ la fel, iar peste 13% sunt de părerea că vor trai mai prost. Fiecare al 5-lea respondent nu știe cum va trăi la anul.

Sonda arată că bărbații sunt mai optimiști decât femeile. 34,7% din bărbați consideră că vor trai mai bine, față de mai puțin de 33% din femei. Persoanele de genul feminin sunt și mai indecise decât bărbații. 22% din femei nu știu cum vor trai în 2006, față de 17% din bărbați.

Datele statistice arată că orașenii privesc anul 2006 în culori mai deschise decât persoanele de la sate. Peste 36% din respondenții de la orașe cred că vor trai mai bine în 2006,

față de mai puțin de 32% din săteni. De asemenea orașenii au răspuns că vor trai mai prost în 2006 în proporție de 11%, în comparație cu peste 15% din persoanele care locuiesc la sate.

Dintre etniile conviețuitoare în R. Moldova moldovenii/românii sunt cei mai optimiști, 35% considerând că vor trăi mai bine, față de mai puțin de 27% dintre ruși și ucraineni. Ucrainenii sunt și cei mai indecisi în ceea ce privește calitatea vieții în 2006 — peste 28%, față de mai puțin de 20% alte naționalități care nu au putut răspunde cum vor trăi în 2006.

Sonda a fost realizată în perioada 3-12 decembrie curent, de Institutul de Politici Publice, cu sprijinul Fundației Soros-Moldova, pe un eșantion de 1 506 persoane din 88 de localități, cu excepția regiunii transnistrene. Marja de eroare, potrivit autorilor, este de 2,6%.

Info-Prim Neo

Normele juridice încălcate flagrant prin conținutul și modul de introducere în sistemul educațional al RM a disciplinei „Deprinderi de viață”

Cu referință la ordinul nr. 49 METS al RM din 18 mai 2005 privind introducerea în Curriculum-ul școlar a disciplinei „Deprinderi de Viață” (în continuare - DDV) suntem profund indignați de faptul că la elaborarea și promovarea acestui curs nu s-a ținut cont de mai multe aspecte esențiale.

Sub aspect juridic al modulului de „Educație sexuală”: introducerea în învățământ a DDV este ilegală, deoarece încalcă prevederile Constituției Republicii Moldova și Codului Familiei al RM:

1. Art. 48 alin. 2 din Constituția RM consfințește că: „ familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie”. Totodată în manualele cu denumirea „Deprinderi de Viață” este prezentă tema „Relații personale, inclusiv gender”¹. Prin urmare se propagă familia netradițională (bărbat-bărbat, femeie-femeie) ceea ce este ilegal.

De asemenea, Codul Familiei al RM în art. 2 stabilește că „relațiile familiale sînt reglementate în conformitate cu principiul monogamiei”, iar în art. 15 drept impediment la căsătorie este specificat că „persoanele care doresc să se căsătorească sînt de același sex”.

Deci relațiile gender, inclusiv cele homosexuale, promovate în DDV drept „firești”, „normale” atentează la familia tradițională (dintre bărbat și femeie) care în conformitate cu art. 48 alin. 1 din Constituția RM „constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotirea din partea societății și a statului”.

2. Art. 48, alin. 2 din Constituția RM indică, de asemenea, că „familia se întemeiază pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația, și instruirea copiilor”.

De asemenea, Codul Familiei al RM stabilește în art. 2 alin 3 că „relațiile familiale sînt reglementate în conformitate cu principiile: priorității educației copilului în familie, inadmisibilității amestecului deliberat în relațiile familiale, iar în art. 60 alin 2 stabilește că „părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane”. Totodată art. 60 alin.1 stipulează că „părinții au dreptul și obligația să-și educe copii conform propriilor convingeri”.

În DDV se încalcă toate normele juridice din actele mai sus enumerate. Aceasta se manifestă și prin faptul că în manuale și celelalte materiale didactice se discută despre acele subiecte pe care în mod firesc copiii pot să afle numai în familie.

3. Art. 50 alin. 4 din Constituția RM indică: „... folosirea [minorilor] în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața sau dezvoltarea normală sînt interzise.”

Toate cele menționate ne conduc la concluzia că introducerea în învățământ a disciplinei „Deprinderi de Viață” este ilegală și este obligația statului de a o exclude din învățământul RM. La această obligație a statului indică și următoarele articole din Constituția RM: art. 49, alin.1: „Statul facilitează prin măsuri economice și prin alte măsuri formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce-i revin”. Totodată, în conformitate cu art. 48 alin.1 „familia are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului”.

În conformitate cu Codul Penal al Republicii Moldova, acțiunile perverse față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 16 ani se aplică o sancțiune cu privațiune de libertate de la 3 la 7 ani. În DDV putem găsi acțiuni care pot fi calificate drept acțiuni perverse. În comentariul la Codul Penal

la Republicii Moldova din 2003, la care sînt coautori doctori în drept, profesori, judecători la Curtea de Justiție și judecătoria militară, precum și în hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 29.08.1994 putem găsi explicarea la infracțiunea denumită „acțiuni perverse”.

De exemplu, sunt calificate drept acțiuni perverse (imoralitate, desfrâu):

1. Atingerile indecente (vezi Curriculum-ul DDV, modulul 5-7 ani, pag. 24, Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. 132 (noțiunile „sex sigur”, „sex protejat”), 136 (se propun imagini ce reprezintă „sexul vaginal”), 137 (se propun imagini ce reprezintă „sexul oral”), 139 (se propun imagini ce reprezintă „sexul anal”), 142 (definițiile „sex anal”), 143 (definiții „sex oral”);

2. mângâierea sau demonstrarea organelor sexuale proprii sau pe cele ale minorului (vezi manualul cl. 1-4, pag. 46; Curriculum-ul DDV, modulul 5-7 ani, pag. 24, Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. 132, 136, 137, 139, 142, 143);

3. pozele indecente (vezi manualul cl. 1-4, pag. 46; Curriculum-ul DDV, modulul 5-7 ani, pag. 24, Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. 132, 136, 137, 139, 142, 143);

4. dezgolirea corpului (vezi Curriculum-ul DDV, modulul 5-7 ani, pag. 24, Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. 132, 136, 137, 139, 142, 143);

5. săvârșirea raportului sexual sau a raportului homosexual în prezența victimei minore Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. (se propun imagini ce reprezintă „sexul vaginal”), 137 (se propun imagini ce reprezintă „sexul oral”), 139 (se propun imagini ce reprezintă „sexul anal”);

6. discuții cinice cu victima despre relațiile sexuale (vezi Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. 132, 136, 137, 139, 142, 143; Curriculum-ul DDV, modulul 5-7 ani, pag. 24; Manualul, cl. 5-7, pag. 60 (se propun definiții pentru „erecție”, „ejaculare”) 69 (se propune expresii de genul „Fetele pot vedea și simți un lichid alb sau străveziu eliminat de vagin. E un lucru firesc”, etc.), 77 (se propun expresiile „Sexul (contact sexual, vaginal, oral, anal)”); Manualul, cl. 8-9, pag.56 (se propune noțiunea de „contraceptive orale”), pag. 60 (se propune noțiunea de „prin celule „receptoare” speciale situate pe penis, vagin, anus, lichid vaginal”);

7. demonstrarea imaginilor pornografice (vezi Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. 132, 136, 137, 139, 142, 143);

8. demonstrarea în fața victimei a operelor pornografice și înscrieri cu asemenea conținut, etc. (vezi Ghidul profesorului, cl. 5-7, pag. 132, 136, 137, 139, 142, 143).

În conformitate cu Legea Învățământului:

1. Art. 4, alin 2 menționează că „învățământul se bazează pe valorile culturii naționale și universale”. În nici un caz nu putem încadra în categoria de valori ale culturii naționale: „sexul oral”, „sexul anal”, „sexul vaginal”, „contraceptive orale”. Dar nici în cadrul valorilor culturii universale nu le putem încadra.

Utilizarea expresiilor cu un pronunțat sens amoral, față de copii, încalcă totodată și art. 5 din legea citată care în alin 2 lit. „e” stabilește că „obiectivele învățământului sînt educarea stimei față de părinți, față de identitate, limbă și valorile culturale ale poporului, precum și față de valorile naționale ale țării în care trăiești, ale țării din care poate fi originar și ale civilizațiilor diferite de a sa”.

2. Art. 4, alin. 4 fixează că „Educația moral-spirituală în învățământul de stat primar este un obiect de studiu obligatoriu, iar în învățământul secundar, mediu de specialitate și superior este un obiect de studiu facultativ”. Nu intră oare în contradicție conținutul disciplinei „Deprinderi de Viață” cu „Educația moral-spirituală”? Mai ales că „Educația moral-spirituală” se studiază obligatoriu și facultativ în conformitate cu Legea Învățământului, adică un document cu o forță juridică mai mare decât Curriculum-ul pentru

disciplina școlară „Deprinderi de Viață” aprobat de Consiliul Ministerul Educației Tineretului și Sportului.

În condițiile mai sus menționate METS pe data de 4 octombrie 2005 emite un ordin cu nr. 473 „ cu privire la DDV”. Acest ordin nu urmărește altceva decât scopul de a experimenta cu DDV în calitate de obiect opțional pentru anul de studii 2005-2006. Aceasta rezultă clar din analiza ordinului cu nr. 473 al METS:

1. Ordinul în cauză în punctul 1 stabilește că: „se transferă disciplina „Deprinderi de Viață”, clasele I-XII, din planul de învățământ pentru anul de studii 2005-2006 de la obligatoriu la opțional”.

Deci, METS numai pe un singur an - 2005-2006 - transferă DDV la discipline opționale. Înseamnă că, la expirarea anului de studii 2005-2006, DDV poate deveni iarăși obligatorie.

Totodată Curriculum-ul pentru DDV este destinat și minorilor de 5-7 ani despre care nu se menționează în ordin.

2. Punctul 2 din ordinul cu nr. 473 al METS stabilește că „Direcțiile Generale Raionale / Municipale Învățământ, Tineret și Sport vor monitoriza implementarea disciplinei „Deprinderi de Viață” în calitate de curs opțional”. Această prevedere din ordinul citat indică expres asupra intențiilor METS de a experimenta pur și simplu cu DDV în calitate de obiect opțional. Pe când de o necesitate stringentă este de a exclude disciplina „Deprinderi de Viață” complet din sistemul de învățământ al RM.

3. Punctul 3 din ordinul cu nr. 473 al METS stipulează că „se exclude din curricula școlară „Deprinderi de Viață”, clasele V-VIII, modulul „Educație sexuală”. Constatăm că aceasta nu rezolvă problema în esență, deoarece chiar dacă excludem cel mai pervers component „Educație sexuală” din DDV oricum spiritul amoral al acestei discipline prezent în toate celelalte module va persista și în continuare.

4. Ordinul cu nr. 473 al METS este un act juridic emis de ministru, pe când curriculum-ul pentru DDV vârsta 5-7 ani și clasele I-XII, este elaborat în conformitate cu concepția „Educație pentru Formarea Deprinderilor de Viață” și aprobat de Consiliul METS din 4 mai 2004. Forța juridică a ordinului ministrului diferă de actele juridice emise de către Consiliul METS și totodată diferă de forța juridică a concepției „Educație pentru Formarea Deprinderilor de Viață”. Deci, ordinul cu nr. 473 METS de pe data de 4 octombrie 2005 nu rezolvă problema în esență deoarece continuă să producă efecte juridice Concepția „Educație pentru Formarea Deprinderilor de Viață” și curriculum-ul pentru DDV aprobat de Consiliul METS din 4 mai 2004.

Sub aspect juridic, în temeiul celor constatate, subliniem că suntem în prezența unei ilegalități flagrante.

Unica soluție corectă este eliminarea – deplină, necondiționată și definitivă - din sistemul de învățământ al RM a disciplinei școlare „Deprinderi de Viață”.

Aurel Guzun, jurist

(Note)

¹ Termenul neologic preluat din engleză „gender” este folosit, de facto, ca eufemism pentru a desemna relațiile sexuale dintre persoane de același sex (conferă publicațiile care folosesc acest termen, inclusiv ONG „Gender-Doc” din RM), chiar dacă se face apel la „dimensiunea socială a deosebiriilor dintre sexe”, deoarece, în această ordine de idei, „bărbații pot juca roluri sociale proprii femeilor și viceversa”, de unde promotorii „teoriei” de gender extrapolează și relațiile sexuale împotriva naturii umane.

CALENDAR

CREȘTIN
ORTODOX
IANUARIE

1 S (14.01) Tăierea-împreună cea după trup a Domnului nostru Iisus Hristos; cel între sfinți Părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareii Capadochiei.

2 D (15.01) Cel între sfinți Părintele nostru Silvestru, papa Romei și Serghie.

3 L (16.01) Sf. Proroc Maleahi; Sf. Mc. Gordie.

4 Mț (17.01) Soborul Sfinților 70 de Apostoli; Cuviosul Părintele nostru Teoctist, igmenul de la Kuciumia Sicheliei.

5 Mc (18.01) Sfinții Mucenici Teopempt și Teona; Cuvioasa Sinclitichia. Ajunul Botezului Domnului.

6 J (19.01) Botezul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

7 V (20.01) Soborul Sfântului slăvitului proroc înaintemergătorului și Botezătorului Ioan.

8 S. (21.01) Dupăprăznuirea Botezului Domnului; Cuvioșii Părinții noștri Gheorghe Hozevitul, Emilian Mărturisitorul; Cuvioasa Maica noastră Domnica.

9 D (22.01) Sfântul Mucenic Polieuct; Cuviosul Eustratic.

10 L (23.01) Cei între sfinți Părintele nostru Grigore, episcopul Nisei; Cuvioșii Dometian, episcopul Meletinei și Marchia, preotul.

11 Mț (24.01) Cuviosul Părintele nostru Teodosie, începutul vieții călugrrești de obște.

12 Mc (25.01) Sfintele Mucenice Tatiana diaconița și Eutasia.

13 J (26.01) Sfinții Mucenici Ermil și Stratonice.

14 V (27.01) Cuvioșii Părinții noștri cei uciși în Sinai și Rait. Odovania praznicului Botezului Domnului.

15 S (28.01) Cuvioșii Părinții noștri Pavel Tebeul și Ioan Colibașul.

16 D (29.01) Cinstirea lanțului Sfântului Apostol Petru; Sfinții Mucenici Spevsip și cei împreună cu el.

17 L (30.01) Cuviosul Părintele nostru Antonie cel Mare.

18 Mț (31.01) Sfinții arhiepiscopi ai Alexandriei Atanasie și Chiril.

19 Mc (1.02) Cuvioșii Părinții noștri Macarie Egipteanul, Arsenie și Marcu.

20 J (2.02) Cuviosul Eftimie cel Mare.

21 V (3.02) Cuviosul Maxim Mărturisitorul; Sfinții Mucenici Neofit, Evghenie, Candil, Valerian și Achila.

22 S (4.02) Sfântul Apostol Timotei; Cuviosul Mucenic Anastasie Persul.

23 D (5.02) Sfinții Mucenici Clement episcopul Anchirei și Agatanghel.

24 L (6.02) Cuvioasa Xenia; Sfântul Mucenic Vavila.

25 Mț (7.02) Sfântul Grigore de Dumnezeu cuvântătorul, patriarhul Constantinopolului; Cuviosul Puple.

26 Mc (8.02) Cuviosul Xenofont, sopia sa Mria și fii lor Arcadie și Ioan.

27 J (9.02) Aducerea moaștelor Sf. Ioan Gurr de Aur.

28 V (10.02) Cuvioșii Efrem Sirul, Paladie și Iacob.

29 S (11.02) Aducerea moaștelor Sf. Mucenic Ignatie, purttorul de Dumnezeu.

30 D (12.02) Sfinții Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigore de Dumnezeu cuvântătorul și Ioan Gurr de Aur; Sf. Mucenic Ipolit, papa Romei.

31 L (13.02) Sfinții Doctori și făcători de minuni fără de arginți Chir și Ioan.

NAȘTEREA DOMNULUI

(inceputul în pag.1)

Darul timpului

"Cel mai mare dar pe care l-am primit", spunea un tânăr avocat, "a fost un dar primit la Crăciun, când tatăl mi-a dat o cutiuță. Înăuntru era un bilețel pe care scria: „Fiule, în acest an îți voi da 365 de ore, câte o ora pe zi, după cină. Este a ta. Vom vorbi despre ce vrei tu să vorbim, vom merge acolo unde vrei tu să mergem, ne vom juca ce vrei tu să ne jucăm. Va fi timpul tău. Tatăl meu nu numai că s-a ținut de promisiunea aceluia dar, ci în fiecare an l-a reînnoit, și este cel mai mare dar din viața mea. Ceea ce sunt eu acum este rezultatul acestui timp."

Darul timpului nu este doar ieftin ca buget, dar este și personal. Discutând despre ce să îi dea de Crăciun tatălui ei bolnav și singur, o femeie și-a spus: "Am să-i dau tatăicului meu mai mult timp!" Ce dar minunat și rar! Îi iubim pe părinții noștri dar avem, sau credem că avem, puțin timp pentru ei. Când cineva este bătrân și mai are doar timp, cel mai prețios dar pe care îl poate primi de la cei dragi este timp de petrecut cu el. Cel mai personal, mai apreciat și mai unic dar pe care îl putem face este darul timpului. Timpul nostru. Din cele douăzeci și patru de ore care formează o zi.

Darul prieteniei

Pe lângă darul timpului, un alt mare dar pe care putem cu toții să-l dam este prietenia. O fetiță spunea odată: "Nu am nici un dar. Nu știu să cant. Nu știu să pictez. Nu știu să scriu poezii. Pur și simplu nu am nici un dar!" "Ba ai - și strălucește pe fața ta", i-a spus mama ei. "Ai unul dintre cele mai minunate daruri - darul prieteniei. Te pricepi cum să fii prietenă cu oamenii."

În loc să ne întrebăm "câți prieteni am?" de Crăciun să ne gândim mai bine "la câți oameni le pot fi eu prieten?" Oamenii au nevoie de oameni. Eu știu personal câta nevoie am de oameni. Să-i găsec atunci pe cei care au nevoie de mine, de prietenia mea, de iubirea mea. Să-mi exprim această

prietenie printr-un telefon sau printr-o felicitare, sau să-i vizitez. Trebuie să le fac cunoscut faptul că-mi pasă de ei.

Alte daruri

Cele mai mari daruri sunt gratuite. Darul încurajării; darul spunerii cuvintelor "te iubesc" celor dragi; darul iertării; darul de a spune "îmi pare rău" cuiva cui am greșit; darul înțelegerii; darul ascultării atente când celalalt ne vorbește, căutând să-i înțelegem punctul de vedere, să înțelegem ce simte. S-ar putea să nu avem ceea ce psiho-analiștii numesc "a treia ureche", dar două urechi ne pot fi de ajutor dacă le ținem deschise. Oamenii care cedează psihic sunt cei care nu au avut ocazia să povestească despre conflictele și nemulțumirile pe care le au; sunt cei care nu au găsit o "ureche ascultătoare", deoarece oamenii pe care i-au întâlnit nu au fost sincer interesați de ceea ce celălalt spunea. A fi atent la ceea ce spune celălalt, a-ți concentra atenția întreagă asupra celuiilalt, când îți vorbește, când îți împărtășește ceva, este un mare dar.

Darul laudei

Un alt mare dar de Crăciun dar și pentru oricare zi din an este darul laudei. Consilierii matrimoniali spun că o cauza foarte importantă a divorțului este deteriorarea de către unul din soți a respectului de sine al partenerului. De-a lungul căsniciei cei doi trec prin numeroase momente dificile, dar trec mai ușor dacă se respecta unul pe altul, dacă se simt respectați. Cu toții avem nevoie să fim stimați, lăudați. Dacă nu primim cuvinte de sprijin, viața devine insuportabilă. Când suntem lăudați, bateriile parca ni se încarcă. Dorința de a fi lăudați și apreciați este probabil una dintre cele mai profunde nevoi ale noastre. Puține daruri sunt mai mari decât lauda.

Cum să dăm

Domnul nostru Iisus Hristos ne spune

pr. Anthony M. Coniaris

BOTEZUL DOMNULUI

Domnul nostru Iisus Hristos, după întoarcerea Sa din Egipt, viețuia în Galileea, în cetatea Sa, Nazaret, unde crescuse, tăinuindu-și înaintea oamenilor puterea și înțelepciunea dumnezeirii Sale, până la vârsta de treizeci de ani, pentru că nu era îngăduit cuiva dintre iudei, mai înainte de 30 de ani, să aibă rânduiala de dascăl sau de preot. Pentru aceasta nici Domnul Hristos până la acești ani nu a început propovăduirile Sale, nici nu Se arăta că este Fiul lui Dumnezeu și Arhiereul cel mare, Care a străbătut cerurile până ce s-a împlinit numărul anilor Lui.

El viețuia în Nazaret, cu Preacurata Sa Maică și cu Iosif, părutul Său tată, care era lucrător de lemn și cu care lucra împreună. După moartea lui Iosif, singur Domnul făcea acel lucru de mână, câștigând prin osteneală, hrana pentru El și pentru prea iubita Sa maică, ca să ne învețe pe noi a nu ne lenevi și nici a mânca pâinea în zadar.

Apoi, împlinindu-se cei 30 de ani și venind vremea dumnezeieștii Lui arătări - precum zice Evanghelia, ca să se arate lui Israel: A fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie, trimițându-l pe el ca să-L boteze cu apă. Deci, i-a pus un semn încredințat după care putea să cunoască pe Mesia, Cel care a venit în lume, precum singur Botezătorul într-o bună veste spune, zicând: Cel ce m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: "Deasupra Căruia vei vedea Duhul pogorându-se și rămânând peste El, Acela este cel ce botează cu Duh Sfânt".

Deci, ascultând Ioan cuvântul lui

Dumnezeu, a venit în părțile Iordanului, propovăduind botezul pocăinței, întru iertarea păcatelor. Pentru că el era acela de care mai înainte a zis Isaia: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui. Deci, venea la dânsul toată latura Iudeei și a Ierusalimului, și se botezau toți de la dânsul, în râul Iordanului, mărturisindu-și păcatele. Atunci a venit și Iisus din Galileea la Iordan, ca să fie botezat de Ioan. El a venit într-o vreme, după ce Ioan spusese mai înainte poporului despre El, zicând: Vine în urma mea Cel mai tare decât mine, Căruia nu sînt

ca oricare ar fi darul de dat, trebuie să-l dăm persoanei care are cea mai mare nevoie de el, neașteptând nimic în schimb. După cum spunea Iisus: "Când faci prânz sau cina, nu chema pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe rudele tale, nici vecinii bogăți, ca nu cumva să te cheme și ei, la rândul lor, pe tine, și să-ți fie ca răsplată. Ci, când faci un ospăț, cheamă pe săraci, pe neputincioși, pe șchiopi, pe orbi, și fericit vei fi că nu pot să-ți răsplătească. Căci și se va răsplăti la învierea dreptilor" (Luca 14,12-14). O tânără a dorit să cumpere un dar de Crăciun pentru prietenul ei care era bine înstărit. A cumpărat atunci un rând de haine pentru copii și le-a dat personal în ajun de Crăciun cele mai sărace familii pe care a putut-o ea găsi în oraș, în numele prietenului ei bogat. Iată un exemplu de dăruire așa cum ne-a învățat Iisus Hristos.

De departe cel mai mare Dar oferit vreodată este cel al lui Dumnezeu când ni l-a dat pe Iisus. "Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică" (Ioan 3,16). Acesta este cel mai minunat dar deoarece este ca mai multe daruri într-unul. Iisus este promisiunea lui Dumnezeu de iertare. El este Emanuel - cu noi este Dumnezeu. Prin Iisus primim darul de a fi membri ai familiei lui Dumnezeu, darul iubirii Tatălui cresc, darul unui Dumnezeu care ne știe pe nume și care se îngrijește de fiecare dintre noi, darul Spiritului Sfânt care veghează asupra noastră cu puterea Sa, darul unui loc în raiul dumnezeiesc.

Ce ai primit de Crăciun?

L-am primit pe Mântuitorul și Domnul meu!

Și deoarece l-am primit, nu pot să nu dăruiesc din timpul meu, să nu dăruiesc prietenia mea, iubirea mea, atenția mea, iertarea mea tuturor.

vrednic să-I dezleg curelele încălțămintelor Lui. Deci, eu v-am botezat pe voi cu apă, iar Acela vă va boteza cu Duhul Sfânt.

După aceste cuvinte, a venit Iisus ca să Se boteze, cu toate că nu-I trebuia aceasta, ca unul Care era preacurat, fiind născut din Preacurata și Preasfânta Fecioară, El Însuși fiind izvorul a toată curăția și sfințenia.

Însă Cel ce a luat asupra Sa păcatele a toată lumea a venit la rău ca să sfințească apele cu Botezul. A venit la ape ca să curățească firea lor; a venit să Se boteze ca să ne pregătească baia sfântului Botez. A venit la Ioan, pentru ca acesta să fie pentru dânsul martor nemincinos, văzând pe Duhul Sfânt pogorându-Se peste Cel pe Care-L boteza și auzind glasul Tatălui de sus.

Ioan se sfiia de El, zicând: Eu am trebuință să mă botez de Tine și Tu vii la mine. Căci Ioan cu duhul L-a cunoscut pe El; pentru că mai înainte cu 30 de ani a săltat de bucurie în pântecul maicii sale; deci, avea trebuință de botezul Lui, ca cel ce era în păcatul neascultării, cel adus de Adam asupra a tot neamul omenesc.

Iar Domnul a zis: Lasă acum, că așa se cade a împlini toată dreptatea. Prin dreptate înțelege aici Sfântul Ioan Gură de Aur poruncile lui Dumnezeu; ca și cum ar fi zis: "De vreme ce toate câte le poruncește legea le-am săvârșit și singură aceasta a rămas, adică să Mă botez; deci, Mi Se cade să o săvârșesc și pe aceasta". Iar botezul lui Ioan era porunca lui Dumnezeu, precum el zice: Cel ce m-a trimis ca să botez cu apă, Acela mi-a zis.

(continuare în pag. 5)

ETIMOLOGIA CUVÎNTULUI “CRĂCIUN”

Etimologia cuvântului “Crăciun” este foarte controversată. Unii filologi spun că ar fi de origine slavă, dar foarte mulți îl consideră de origine pur românească. Hașdeu consideră că vine de la “crastinium”- ziua de mâine, în timp ce Lexiconul de la Buda, din 1825, îl deriva de la “carnationem”- “mâncare de carne”, iar Vasile Pârvan considera că este o derivație de la “calationem”, care înseamnă “chemare”, “convocare”.

O altă părere o găsim la Romulus Vulcănescu în cartea sa “Mitologie română”, cuvântul “Crăciun” se pare că deriva din “creație” (naștere, creație, zidire) sau din “incarnaționis” (incarnare, renaștere). Atragem atenția asupra faptului că, în majoritatea țărilor romano-catolice, termenul provine de la “natalis” (naștere), ceea ce, în opinia autorului, este o greșeală.

Ipoteza originii latine a termenului “Crăciun” nu exclude posibilitatea existenței unui cuvânt dac cu înțeles asemănător. La albanezi, popor cu origini trace, numele vine de la o buturuga numita “crencia”, care se aprindea cu ocazia sărbătoririi Crăciunului. Acest obicei are, aproape sigur, rădăcini precreștine, provenind din cultul Soarelui, mithraismul, care provenea din Asia și avea foarte mulți adepți în cadrul Imperiului Roman. Roma devenise chiar centrul religios al mithraismului.

Roma este primul oraș, în care Crăciunul a fost sărbătorit pe data de 25 Decembrie, când păgânii celebrau ziua zeului Soare - Natalis Invicti - odată cu solstițiul de iarnă (în a doua jumătate a sec. IV, probabil în anul 386). Era obiceiul ca în această noapte să se ardă o buturugă pentru a ajuta soarele să învingă noaptea, să câștige cea mai grea înclăștare.

Termeni asemănători cu “Crăciun” se regăsesc la maghiari și la slavii, care au avut contact cu populația daco-romană, de unde conchidem că aceste popoare, înainte de a crea o noțiune proprie pentru sărbătoarea Nașterii lui Iisus, trebuie să fi împrumutat cuvântul din limba unui popor creștin, care nu putea fi altul decât tânăru - pe atunci - popor român.

Nașterea Domnului, primul praznic creștin

Din istoria sărbătorii

“Contemplând Dumnezeu pe pământ, pentru ca acela aflat jos să fie ridicat mai presus, după harul îndumnezeitor”

În fiecare an, la 25 decembrie / 7 ianuarie, întreaga creștinătate prăznuiește Nașterea Domnului Iisus Hristos, Împăratul și Dumnezeu nostru, Crăciunul, cum spunem noi romanii. Prin întruparea Fiului veșnic al lui Dumnezeu și Nașterea Sa ca Om, acum mai bine de 2.000 de ani, se descoperă în modul cel mai profund iubirea și bunătatea nesfârșită a lui Dumnezeu față de lume (Ioan 3, 16). Nașterea Domnului aduce în inima fiecăruia bucuria răscumpărării noastre, pe care Sfântul Ioan Gura de Aur o mărturisea astfel: “Toate puterile îngerești împreună cinstesc aceasta sfântă prăznuire, contemplând Dumnezeu pe pământ și omul în ceruri. Cel mai presus de toate sălășluiește acum jos pe pământ pentru a noastră mântuire, pentru ca cel aflat jos să fie ridicat mai presus de toate după harul îndumnezeitor”.

Betleem, Bazilica Nașterii Mântuitorului

Un alt mare părinte al Bisericii, Sfântul Leon cel Mare, arată și el că “nimeni nu este alungat de la împărtășirea acestei veselii, deoarece pricina bucuriei noastre este comună tuturor oamenilor! Cuvântul lui Dumnezeu S-a făcut om, pentru ca omul să fie izbăvit de moartea veșnică”. Împăratul Păcii a venit să vindece suferințele noastre. Diavolul asupritor a fost învins și

am devenit zidire nouă, cu o înnoită demnitate, cuvenită fiilor și ficelor Celui Puternic. Astăzi, când adesea iubirea și bunătatea din inimi sunt înlocuite cu ura, când faptele bune se împuținează, iar cele rele se înmulțesc, când puțini oameni se îmbogățesc și foarte mulți sărăcesc, Evanghelia Nașterii lui Hristos ne cheamă la mai multă rugăciune, priveghere, milostenie și fapte bune.

Crăciunul se pare că este primul praznic specific creștin, deși nu este la fel de vechi ca Paștele sau Rusaliile, care își au originile în anumite sărbători iudaice. Prima atestare a acestei sărbători o datorăm lui Nichifor Calist, care consemna că, pe timpul împăraților prigonitori Maximian și Diocletian, creștinii se adunau într-o biserică din Nicomidia pentru a serba Nașterea Domnului.

Nașterea Domnului, praznic la date diferite

Data la care a fost sărbătorită Nașterea Mântuitorului a fost diferită în lumea creștină. În Apus, până prin secolul al III-lea, Crăciunul se prăznuia pe data de 25 decembrie, când avusese loc recensământul împăratului Cezar August (25 decembrie 754 ad Urbe condita - de la întemeierea Romei), la care face referire evanghelistul Luca. În schimb, în Răsărit, până în a doua jumătate a secolului al IV-lea, Nașterea Domnului era serbată la 6 ianuarie, adică în aceeași zi cu Botezul Domnului, și se numea Arătarea Domnului sau Epifania. Cele două sărbători s-au separat în jurul anului 375. Armenii serbează însă și astăzi Crăciunul în aceeași

Betleem, Locul nașterii Mântuitorului

zi cu Boboteaza. La fixarea zilei de 25 decembrie ca zi de sărbătoare a Nașterii Domnului a contribuit și o

considerație simbolică referitoare la ciclul solar. Astfel, Sfântul Ioan Botezătorul a spus: “Aceluia (adică lui Iisus) se cade să crească, iar eu să mă micșorez” (Ioan 3, 30).

De aceea s-a așezat sărbătoarea nașterii lui Ioan Botezătorul pe 24 iunie, momentul solstițiului de vară, când zilele încep să descrească, iar nașterea lui Iisus pe 25 decembrie, după solstițiul de iarnă, când zilele încep să crească.

Umblatul cu icoana Nașterii

Întotdeauna Crăciunul s-a sărbătorit cu mare solemnitate. În ajun se ținea post negru, se făceau slujbe în cadrul cărora se botezau noii credincioși și se citeau “Ceasurile mari” sau “împărătești”, numite astfel, pentru că, în Bizanț, la aceste slujbe, luau parte împărații împreună cu slujbașii lor. În ajun, preoții și dascălii umblau cu icoana Nașterii, ca și astăzi, pe la casele creștinilor pentru a le vesti marile praznic de a doua zi. Cu timpul a fost instituit și Postul Crăciunului, ca perioadă de pregătire sufletească pentru întâmpinarea sărbătorii.

Colindător

Ziua aceasta era una de odihnă, chiar și pentru sclavi. Erau interzise spectacolele civile, prin lege, jocurile de teatru, cele palestre sau circurile. Era, de asemenea, interzisă plecarea genunchilor până la Bobotează, aceasta fiind considerată o perioadă a bucuriei.

Vasile Frunză

BOTEZUL DOMNULUI

(începutul în pag. 4)

Deci, cine l-a trimis? Arătat este că a fost Însuși Dumnezeu, cum zice însăși Scriptura: “A fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan”. Deci, Iisus, fiind în vârstă de 30 de ani, S-a botezat pentru că omul de la această vârstă se pleacă cu înlesnire către tot păcatul.

Așa grăiau Ioan Gură de Aur și Teofilact, cum că cea dintâi vârstă a copilăriei are multă neștiință și zburdălnicie, a doua vârstă, a tineretului, se aprinde de poftă trupească, iar vârsta de 30 de ani, a bărbatului desăvârșit, este a iubirii de aur, a mării deșarte, a iuțimii, a mâniei și a tuturor păcatelor.

Pentru aceasta Hristos Domnul a așteptat botezul până la această vârstă, ca să îplinească legea cu toate vârstele, să sfințească firea noastră și să ne dea putere, ca să biruim patimile și să ne ferim de păcatele cele de moarte. După Botezul Său, Domnul a ieșit îndată din apă, adică n-a zăbovit; căci se povestește că Sfântul Ioan Botezătorul, pe fiecare om care se boteza de dânsul, îl afunda până la cap și-l ținea astfel până ce-și mărturisea toate păcatele sale și

numai după aceea îi afunda și capul și îl lăsa să iasă din apă; pentru aceasta, zice Evanghelia, că a ieșit îndată din apă. Ieșind Domnul din râu, I s-au deschis cerurile, strălucind de sus o lumină în chip de fulger, iar Duhul lui Dumnezeu S-a pogorât spre Domnul, Cel ce S-a botezat, arătându-Se în chip de porumbel.

Întocmai cum în zilele lui Noe, porumbița a vestit micșorarea apelor, tot asemenea și încetarea înecării păcatului a însemnat-o porumbelul.

Duhul Sfânt s-a arătat în chip de porumbel, pentru că acea pasăre este curată, blândă, iubitoare de oameni, fără de răutate și nu stă în locuri necurate. Tot asemenea și Duhul Sfânt este izvorul curăției, noianul iubirii de oameni, învățătorul blândității, rânduitorul binelui și fuge de la cel care se tăvăleşte în tina cea necurată a păcatului, fără de pocăință.

Pogorându-Se Duhul Sfânt ca un porumbel spre Domnul nostru Iisus Hristos, s-a auzit un glas din cer, zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit. Aceluia deci, se cuvine mărirea și stăpânirea, în vecii vecilor. Amin.

DIN TAINILE CALENDARULUI

Din 28 în 28 de ani, calendarul se repeta. Nici un secol nu începe în zilele de miercuri, vineri sau sâmbătă. Întotdeauna lunile februarie, martie și noiembrie încep în aceeași zi a săptămânii. Anul se termină în aceeași zi cu cea în care a început. Luna octombrie începe în aceeași zi a săptămânii ca și luna ianuarie, iar decembrie în aceeași zi ca septembrie; aprilie începe întotdeauna în aceeași zi a săptămânii ca și luna iulie...

De la aceste reguli sunt exceptați anii bisecți. Și iată-ne ajunși la enigmatică „sextus ante calendae”, adică la a șasea zi înainte de calendă și la „bisextus ante calendae”, adică ziua suplimentară a calendei, zi ce se repetă din patru în patru ani — an bisect — de regulă în anii cu număr de ordine ce se împart la patru: 1980, 1984, 1988, 1992, 1996, 2000 etc.

Dar, până la „calendă”, să facem o succintă, și sperăm interesantă incursiune în istoricul acestui instrument ce a ajuns să măsoare durata vieții ființelor și lucrurilor, a faptelor și destinelor — calendarul.

Conturate încă din preistorie, începuturile calendarului s-au contopit cu istoria necrisă a astronomiei. Cea mai veche tentativă cunoscută de întocmire a unui calendar a fost descoperită în peștera Las Vinas din Spania: un desen, o pictură rupestră reprezentând un om înconjurat de niște pete albe care corespund, sau pot fi interpretate, ca faze ale lunii.

În Mesopotamia s-au întocmit primele calendare pornindu-se de la studiul și observarea rotațiilor lunii, date preluate de arabi și generalizate în toată lumea musulmană: anul avea 354 de zile și opt ore. Tot după rotațiile Lunii și-au întocmit calendarul — mult mai exact — și popoarele scandinave, în antichitate, egiptenii au pornit de la numărarea repetată a zilelor scurse între două revărsări ale Nilului, anul având 365 de zile, fiind împărțit în 12 luni a 30 zile. Din „resturile” de un sfert de zi, când se cumulasera 30 de zile, în anul respectiv se adăuga luna a 13-a. Calendarul chinezesc pare a fi fost cel mai precis pentru că el raporta mișcările astrelor la meridianul Beijingului, Calendarul dacic descoperit la Sarmizegetusa datând din secolele I-II î.e.n.

- și el deosebit de precis - fixa anul la 365, 25 de zile.

Grecii și romanii au „gândit” calendarul după mișcarea de revoluție a pământului în jurul soarelui, cât și după mișcările lunii, calendar ce a „trăit” până în anul 45 î.e.n., pentru că în anul 46 Iulius Cezar „pune la treabă” astronomii conduși de Sosigene și așa se naște calendarul Iulian în care anul era considerat egal cu 365 zile și 6 ore. Anul era împărțit în 12 luni, luna februarie având, 28 de zile. Cele câte 6 ore acumulate în fiecare al patrulea an să aibă 366 zile, ziua suplimentară adăugându-se lunii februarie. Dar... dar la romani, numărul 29 (al lunii februarie în anii bisecți) era considerat nenorocos, el „nu plăcea zeilor!” Pentru „a înșela” zeii (mai cunoaștem și alte cazuri) ziua suplimentară a fost inclusă între 23 și 24 februarie, socotindu-l pe 23 de... două ori. Și cum fiecare zi de 1 februarie se numea la romani calendă, ultimele zile ale lunii precedente se numeau: ultima zi înainte de calendă, penultima zi înainte de calendă etc. Și, uite-așa, ziua de 23 februarie fiind a șasea înainte de calendă era „sextus ante calendae” iar „dublura” — „bisextus ante calendae”, și de aici numele de bisect.

Dar iarăși un „dar”, anul era ceva mai „scurt” decât 365, 25 de zile cu 111... minute, așa că după 128 de ani trebuia scăzută... o zi! Mare încurcătură!

De aceea, după aproape 16 secole, pe vremea Papei - Crigore al XIII-lea timpul calendaristic nu mai era chiar cel adevărat, o luase înainte cu... 10 zile. Și cum Papa Grigore propune introducerea unui calendar care să-i poarte numele (erau mulți modești și pe vremea aceea!) se stabilește ca la fiecare 400 de ani să se scadă 3 zile, în anume ani, așa că diferența între cele două stiluri (vechi și nou — iulian și gregorian) există un decalaj de 14 zile, dar, ce-i drept, echinocțiile și solstițiile se potrivesc mai bine, zeu, cezarii și papii nu se mai supără și, să fim liniștiți, pentru ca și după calendarul grigorian anul are 365,2425 de zile, cu 0,000305 zile mai mare ca anul și la 3 280 de ani este necesară o corecție de o zi.

Eh! Până atunci, cum spuneam, să fim liniștiți și . om trăi și om vedea!

Nicolae CENUȘĂ

Prima ediție a festivalului de muzică sacră

În perioada sărbătorilor de iarnă în incinta Teatrului de Operă și Balet din Chișinău se desfășoară în premieră un festival internațional de muzică sacră, organizat cu prilejul Sărbătorii Nașterea Domnului. Festivalul, cu genericul „Se aprind luminile în serile de Crăciun” reunește artiști din Turcia, România, Rusia și Republica Moldova.

Ideea organizării unui asemenea eveniment cultural îi aparține lui Alexandru Samoilă, actualul dirijorșef al Teatrului de Operă din Izmir (Turcia) și fost director artistic al Operei Naționale din Chișinău.

Timp de câteva zile la Opera Națională muzica a fost lăsată să vorbească. Și nu orice muzică, ci chiar aceea care îi era foarte dragă maestrului — simplă, cu accente de romantism, cea care are caracteristica de a fi receptată fără prea multă filosofare, dar este semnificativă. Pentru că Alexandru Samoilă, atât omul, cât și artistul, nu-și prea găsește timp pentru lucrurile mărunte, aplecându-se, în general, asupra acelor cu adevărat importante.

„Am decis să desfășurăm acest festival, în intenția de a păstra

tradițiile culturale ale unor sărbători religioase sfinte, precum și pentru a intensifica procesul de europenizare a Teatrului de Operă de la Chișinău”, a precizat maestrul Samoilă. Astfel de concerte de Crăciun au loc deja de mai mulți ani la Opera de Stat din Viena, Austria, dar și pe scena renumitei Opere „La Scala” din Milano, Italia, a menționat Samoilă.

Chișinău, Teatru de Operă

Cu o anume sobrietate, fără efecte exterioare, efuziuni sau gesturi și atitudini de „vedetă”, dorind pur și simplu să talmăcească muzica în așa fel încât să transmită publicului atmosfera imaginată de compozitor, trăirile și gândurile sale, tenorul Mihail Urusov, solist al Teatrului Muzical „Stanislavski” din Moscova, primadona Operei

Naționale din Republica Moldova, Maria Bieșu, și soprana Ana Samoilă, primadona Operei din Berlin, Germania au cucerit prin virtuozitate și sensibilitate, prin frumusețea sunetului și prin profunzimea demersului cu adevărat artistic. În cadrul festivalului pe scenă au evoluat viorista Tatiana Samoilă, concert-maestru al Orchestrei Regale Belgiene.

În premieră, la Opera Națională de la Chișinău au fost interpretate două piese ale compozitorului austriac Wolfgang Amadeus Mozart - „Missa Încoronării” și Simfonia nr.41 „Jupiter”. Totodată, a fost prezentată Simfonia nr.1 după compozitorul rus Piotr Ceaikovski. Astăzi spectatorii vor putea audia un concert de muzică sacră „Ave Maria”, iar mâine opera „Traviata” după compozitorul italian Giuseppe Verdi.

Aceasta este prima ediție a festivalului de muzică sacră care își propune să aducă o abordare nouă a fenomenului muzical religios, punând sub aceeași cupolă muzica vocală, pasajele recitative și melodiile instrumentale.

Cristina Porcesco

HRISTOS SE NAȘTE, SLĂVIȚI-L!

Iubiți creștini!

Pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut Om, ca pe om să-l îndumnezeiască. Se deșartă de slava cerească și vine în întuneric, să lumineze în frig, să încălzească. La ai Săi vine și este prigonit.

Iată, zice El, stau și bat. Stă și bate, deși e Stăpânul. De la noi nu vrea nimic. Ne vrea pe noi. E sărac. N-are unde-și pleca capul, ca om. E bogat ca Dumnezeu și vrea să ne îmbogățească și pe noi, copiii Lui, să ne ferească pentru vecie. Numai că Acolo nu poate intra nimic spurcat. Oamenii sunt chemați să facă și ei o deșertare, să zicem așa, de fapte și patimi care spurcă pe om. Prunc neputincios, dar proslăvit de îngeri, închinat de păstori, omagiat de magi. Dumnezeu Atotputernic, Care, împreună cu Tatăl și cu Duhul stă la cârma Creației, văzute și nevăzute.

Biserica î-L prăznuiește ca Lumină Mare, venită să lumineze lumea căzută: „plini de orice fel de nelegiuire, de desfrâu, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pizmă, deucidere, de ceartă, de înșelăciune, de porniri răutăcioase; sânt șoptitori, bârfitori, urători de Dumnezeu, obraznici, trufași, lăudaroși, născocitori de rele, neascultători de părinți, fără pricepere, călcători de cuvânt, fără dragoste firească, neînduplecați, fără milă” (Rom 1). S-ar părea că în inimile și în mințile oamenilor mai mare întuneric nu poate fi decât cel observat de Ap. Pavel. Dar iată că Blândul Păstor e răstignit de oile Sale. Se întunecă soarele la pătımirea Soarelui Dreptății! Scuiat, batjocorit, pleacă din lume încoronat cu spini.

Toate le primește, pentru că tare ne IUBEȘTE.

„Să ne umplem, fraților, de roadele Duhului în dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea faptelor” (Gal. 5).

La Nașterea împăratului împăraților cerurile aduc steaua, pământul peștera, oamenii pe Fecioara. Și oamenii, care iubesc pe Dumnezeu, sânt prezenți cu toți ai casei la sfintele slujbe, se feresc de rău și fac binele, caută mai întâi cele veșnice.

Ni S-a născut Mântuitor. Să-L căutăm, să-i plăcem, să-i păzim poruncile, adică să-L iubim!

Și când va veni cu slavă să judece lumea, atunci să ne învrednicim să fim părtași ai turmei de oi.

Hristos se naște, slăviți-L, Hristos din ceruri, întâmpinați-L, Hristos pe pământ, înălțați-vă. Cântați Domnului tot pământul. Și cu veselie, lăudați-L, noroade, căci S-a proslăvit. Fiul cel născut, fără stricăciune din Tatăl mai înainte de veci. Și mai pe urmă din Fecioara, întrupat fără de sământă. Lui Hristos Dumnezeu să-i cântăm. Cel ce a înălțat cornul nostru.

Sfânt ești, Doamne, mărirea noastră!

Cel mai presus de fire se naște și pământu-i peșteră. Îngerii cu păstori îi slăvesc și magii cu steaua călătoresc. Căci pentru noi S-a născut Prunc tânăr, preaveșnicul Dumnezeu (din cântările bisericești).

Pe Fecioara-Mamă să o proslăvim!

Vă dorim zile bune și spor în sfințire.

prot. Filaret Ciobanu
Nașterea Domnului, Costești

NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 14

“Cred întru unul Dumnezeu, Tatăl atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele”.

Concepția creștină despre apariția lumii

Concepția creștină despre apariția lumii este bazată pe relatarea pe care o desprindem din primul capitol al primei cărți din Sfânta Scriptură - *Geneza* sau *Facerea*.

Ziua întâia

Biblia românească începe astfel: “La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul (*Fac. 1, 1*). În ebraică, primele trei cuvinte sună astfel: “Bereschit bara Elohim” ceea ce ar putea fi tradus ca “În principiu a făcut(a creat din nimic) Dumnezeu”.

Să examinăm aceste trei cuvinte fiecare aparte.

Bereschit

Traducerea cuvântului “Bereschit” prim “la început” nu pare a fi cea mai reușită, deoarece lasă impresia unui început al timpurilor încă în prima zi a creației, pe când Biblia ne spune că timpul alcătuit din secunde, minute, ore, zile, ani, s-a ivit abia în a patra zi a creației după ce a fost creat soarele și luna: “Să fie luminători pe tărâta cerului ca să lumineze pe pământ, să despartă ziua de noapte și să fie semne ca să deosebească anotimpurile, zilele și anii” (*Fac. 1, 14*). După cum vedem, timpul calendar se raportează direct la mișcările soarelui și a lunii față de pământ.

Prin urmare cuvântul “Bereschit” nu trebuie să ne dea imaginea plasării la începutul timpului

Bara

“Bara” înseamnă a izvodi din neant, a crea din nimic. Verbul “Bara” este folosit la singular.

“Bara” este întrebuințat de trei ori în Biblie în povestirea despre crearea lumii: în primul verset, la apariția ființelor vii și la facerea omului după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, indicând prin aceasta că etapele creației care vor urma vor fi doar creșteri, diferențieri ale lucrurilor existente și nu lucruri noi.

Elohim este primul din numele cu care Dumnezeu care se descoperă omului ca Dumnezeu care se dăruiește creaturii Sale.

Mai departe Biblia ne spune: “Și pământul era netocmit și gol. Întuneric era deasupra adâncului și Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor” (*Fac. 1, 2*).

Acest pământ, această materie – nu în înțelesul actual al cuvântului, acest pământ “gol”, “neterminat”.

Substantivul ebraic “gol” – “tohû wâ bohû”, sau în grecește “haosul” primește același înțeles cu “apele”, însă nu e vorba de apele limpezi ale unui izvor, ci de cele ale unui hău, întunericul din afară. “Gol” practic este numele unei realități, a unei ne-armonii.

Biblia spune mai departe că acest “lichid” fără de formă, nu este lăsat în voia sorții. Duhul Sfânt îl încălzește. Duhul Sfânt “Se purta deasupra apelor”. Deci ne se amesteca cu apele, nu era în ape ci deasupra. Acest “pe deasupra” ne arată transcendența Sfântului Duh, transcendența față de natura creată.

Mai departe se spune: “Și a zis Dumnezeu: “Să, fie lumină!” și a fost lumină”. Și a văzut Dumnezeu că este bună lumina, și a despărțit Dumnezeu lumina de întuneric. Lumina a numit-o Dumnezeu ziua, iar întunericul l-a numit noapte. Și a fost seară și a fost dimineață: ziua întâi” (*Fac. 1, 3-5*).

Din “gol”, Logosul scoate lumina, care era împrăștiată în sânul întunericului, sub acțiunea Logosului dumnezeiesc se adună la un loc, se condensează și se desprinde de întuneric.

A fost seară, a fost dimineață; seara, dimineața. Fiecare zi a creației este o mișcare ciclică, înaintând de la umbra vesperală la aurora.

Ritmii acestora: întuneric – lumină, seară – dimineață, toamnă – primăvară, bătrânețe – tinerețe, neasemănare – asemănare, iese cu și mai multă vigoare în evidență, dacă vom așeza întunericul primordial în fața veacului ce va să vină, când nu va mai fi nici toamnă, nici bătrânețe, nici întuneric.

Veacul acesta în care trăim noi, poate fi comparat cu seara, noapte cu a doua venire a lui Hristos (Mirele vine la miezul nopții), iar dimineața cu veacul ce va să fie.

Ziua a Doua

Și a zis Dumnezeu: “Să fie o tărâta prin mijlocul apelor și să despartă ape de ape!” Și a fost așa. A făcut Dumnezeu tărâta și a despărțit Dumnezeu apele cele de sub tărâta de apele cele de deasupra tărâtei. Tărâta a numit-o Dumnezeu cer. Și a văzut Dumnezeu că este bine. Și a fost seară și a fost dimineață: ziua a doua. (*Facere 1, 6-8*).

Unii au încercat să descopere în acest pasaj o concepție „nestiințifică” asupra cerului, ca și cum Moise ar fi crezut într-un fel de cupolă de cleștar în care sunt încrustate stelele, având deasupra un presupus rezervor de apă. Dar nu există nimic atât de fantastic în textul de față.

Cuvântul „tărâta” pare a avea două conotații în Cartea

Facerii, una cu totul specială și „științifică”, cealaltă mai generală, în înțeles general, tărâta este mai mult sau mai puțin sinonimă cu „cerul”: stelele sunt numite luminători întru tărâta cerului (*Fac. 1, 14*), iar păsările zboară „sub tărâta cerului” (*Fac. 1, 20*). Noi, care am pierdut înțelesul aparte al „tărâtei”, am lăsa-o afară din asemenea descrieri și am spune că atât stelele cât și păsările se pot vedea pe „cer”. Ideea că stelele sunt încrustate în sfere de cleștar este o speculație a vechii gândiri păgâne, și nu are de ce să fie proiectată asupra textului insuflat al Facerii.

Care este deci înțelesul „științific”, special al „tărâtei” în acest text? Sfântul Vasile învață că, deși se mai numește și „cer”, ea nu este sinonimă cu „cerul” pomenit la începutul Facerii.

„Deoarece s-a dat celui de-al doilea cer și alt nume și o întrebuințare deosebită, acesta este alt cer decât cel făcut la început, de o natură mai tare, căruia i s-a dat și o întrebuințare deosebită în univers. [...] Și socotim ca acest cuvânt a fost pus aici pentru a arăta o natură tare, în stare să țină apa care alunecă și se împrăștie ușor. Dar pentru ca, după concepția comună, se pare că «tărâta» își are nașterea din apă, nu trebuie să se creadă că tărâta este asemenea cu apa înghețată sau cu... piatra străvezie... ce are aproape transparența aerului. Noi nu asemănăm tărâta cu nici una din aceste materii, într-adevăr, a avea despre cele cerești niște idei ca acestea înseamnă a fi copil și a avea mintea ușoară. [...] Suntem învățați de Scriptură să nu lășăm mintea noastră să-și închipuie ceva dincolo de cele ce sunt îngăduite”, spune Sf. Vasile cel Mare.

Tot el mai adaugă că „Scriptura nu numește «tărâta» substanța rezistentă și tare ce are greutate și este solidă; căci pământul ar fi meritat mai potrivit o astfel de numire; dar din pricină că substanța celor care stau deasupra pământului este fină și rarefiată și nu e percepută de nici unul dintre simțurile noastre, substanța aceasta s-a numit «tărâta», în comparație cu substanțele foarte fine care nu pot fi sesizate de simțirea noastră. Gândește-te la un loc care desparte umezeala. Acest loc duce în sus ceea ce este fin și purificat și lasă jos tot ceea ce este des și pământesc; aceasta ca să se păstreze de la început până la sfârșit aceeași bună întocmire a văzduhului, micșorându-se în parte umezeala”.

Sfântul Vasile crede că funcția tărâtei era aceea de a păstra o temperatură plăcută pe întreg pământul. Și într-adevăr se vorbește despre existența unui oarecare efect de seră pe pământ în vremurile preistorice: s-au găsit plante și animale tropicale în gheața nordului îndepărtat, arătând că, într-adevăr, zonele nordice fuseseră odinioară temperate. Pe deasupra, în capitolul al doilea din Cartea Facerii se spune că înainte de zidirea omului nu dăduse Dumnezeu ploaie pre pământ... și izvor ieșea din pământ și adăpa toata fața pământului (*Fac. 2, 5-6*).

Deci pământul timpuriu pare a fi fost deosebit de cel pe care îl cunoaștem: un loc cu climă temperată și bogat în umezeală.

Recent, unii savanți au speculat - pe baza altor dovezi - că, din anumite motive, cantitatea de radiație cosmică ce lovește pământul a cunoscut o izbitoare creștere în urmă cu cinci mii de ani. Acest lucru ar putea fi, desigur, adevărat dacă apele de deasupra tărâtei slujeau drept filtru și îndepărtau radiația vătămătoare.

Ziua a treia

„Și a zis Dumnezeu: Să se adune apa cea de sub cer într-o adunare, și să se arate uscatul. Și s-a făcut așa. Și s-a adunat apa cea de sub cer într-o adunare de sale, și s-a arătat uscatul. Și a numit Dumnezeu uscatul pământ și adunările apelor le-a numit mări. Și a văzut Dumnezeu că este bine” (*Facerea 1,9-10*).

Este ispititor pentru noi, cei atât de mândri de cunoașterea

noastră științifică, să speculăm asupra felului cum a avut loc acest eveniment: să se fi scurs oare apele în rezervoare subpământene? S-a ridicat oare pământul? Scriptura nu ne spune, și din această pricină Sfinții Părinți nu se opresc mult la acest subiect. Sfântul Ambrozio scrie:

„Neaflând eu din mărturia limpede a Scripturii ce nume a făcut El, voi trece peste aceasta ca peste o taină, ca nu cumva să se stârneasă de aici încă și alte întrebări. Totuși, susțin, potrivit Scripturii, că Dumnezeu poate înmulți ținuturile joase și șesurile deschise, precum au zis: Eu voi merge înaintea ta și drumurile cele muntoase le voi netezi (*Is. 45, 2*)” spune Sf. Amvrosio. Tot despre felul cum a avut loc creația Sfântul Grigorie al Nyssei învață: „În ce privește felul cum au fost făcute toate pe rând, trebuie să-și lășăm la o parte, căci nici despre lucrurile mai ușor de înțeles, pe care le percepem cu simțurile, nu s-ar putea arăta pricepe ușor chipul «cum» au fost aduse la viață, așa că trebuie să socotim acest lucru ca neînțeles până și de Sfinții cei deprinși cu contemplația”.

Prin urmare, în toate cele ce țin de cele Șase Zile ale Facerii, Sfinții Părinți ne pun înaintea doar unele presupuneri (întotdeauna cu prudență) în ce privește felul cum a creat Dumnezeu; tot așa și noi trebuie să ne înfrânăm pornirea de a proiecta cunoașterea noastră despre felul „cum” arată zidirea prezentă (în măsura în care o cunoaștem) asupra lumii întâi-zidite.

Uscatul s-a ivit la porunca lui Dumnezeu, iar nu printr-un proces natural. Sfântul Ambrozio scrie:

„S-a rânduit mai dinainte, pe cât se pare, ca pământul să fie uscat de mâna lui Dumnezeu, iar nu de către soare, căci în fapt, pământul s-a uscat înainte de facerea soarelui. Pentru aceea și David a osebit marea de uscat, vorbind de Domnul Dumnezeu: Că a lui este marea, și El afăcut-o pre ea, și uscatul mâinile Lui l-au zidit (*Ps. 94, 5*)”.

Dacă până în ziua a treia pământul era acoperit de apa oceanului universal, apoi acum apar continentele, care împart apele în mări și oceane.

În știința contemporană problema apariției atmosferei și a hidrosferei reprezintă obiectul unor ipoteze contradictorii, care nu au la bază datele geologice directe, ci anumite teorii cosmogonice și concepții generale despre proveniența pământului.

Ziua a Patra

Și a zis Dumnezeu: “Să fie luminători pe tărâta cerului, ca să lumineze pe pământ, să despartă ziua de noapte și să fie semne ca să deosebească anotimpurile, zilele și anii, . Și să slujească drept luminători pe tărâta cerului, ca să lumineze pământul. Și a fost așa. A făcut Dumnezeu cei doi luminători mari: luminătorul cel mai mare pentru cărmuirea zilei și luminătorul cel mai mic pentru cărmuirea nopții, și stelele. . Și le-a pus Dumnezeu pe tărâta cerului, ca să lumineze pământul, să cărmuiască ziua și noaptea și să despartă lumina de întuneric. Și a văzut Dumnezeu că este bine. . Și a fost seară și a fost dimineață: ziua a patra” (*Facere 1, 14-19*).

Ziua a Patra a facerii dă multă bătaie de cap celor ce ar dori să aranjeze cele Șase Zile în cadrul evoluționist, căci lucrul acesta este cu totul imposibil de făcut dacă soarele a fost creat într-adevăr în Ziua a Patra.

Iată de ce apologeții interpretării evoluționiste sunt nevoiți să creadă că soarele a fost de fapt făcut în Ziua întâi, laolaltă cu cerul, și doar a apărut în Ziua a Patra - chipurile, după ce învelișul de nori al pământului din primele trei zile s-ar fi ridicat.

Dar trebuie să ne amintim din nou că primele capitole din Cartea Facerii nu istorisesc dezvoltarea naturală a pământului după legile ce guvernează dezvoltarea sa în prezent, ci istorisesc începutul miraculos al tuturor lucrurilor. Nu avem voie să rearanjăm Zilele Facerii spre a se potrivi cu teoriile noastre; ci, mai curând, ar trebui să ne smerim cugetul, astfel încât să înțelegem ce spune de fapt textul sfânt. Și în acest caz, ca întotdeauna, Sfinții Părinți sunt cheia înțelegerii.

Sfântul Ioan Gură de Aur scrie: „Dumnezeu a creat soarele în ziua a patra, ca să nu socotești că datorită lui avem ziua”.

De fapt, în concepția scriptural-patristică, pământul, ca sălaş al omului, încununarea zidirii lui Dumnezeu, e centrul universului. Orice altceva - indiferent de explicația științifică a stării și mișcării sale prezente, sau de imensitatea sa fizică în comparație cu pământul - este un lucru secundar, și a fost făcut întru folosul pământului, adică al omului. O asemenea putere și măreție ca a Dumnezeului nostru n-ar trebui să ne mai lase nici o îndoială că într-o singură clipă de punere în lucrare a puterii Sale ziditoare a adus la ființare întregul pământ - mare pentru noi, dar numai o fărâamă în univers - iar într-o altă clipă a puterii Sale a făcut întreaga imensitate a stelelor cerului. Putea să facă infinit mai mult decât atât, dacă ar fi voit; în textul inspirat al Cărții Facerii El ne-a lăsat doar o simplă schiță a celor săvârșite, iar istorisirea lor nu este obligată să se conformeze cu speculațiile și presupunerile noastre omenești.

Fuștei Nicolae

Crăciun trist în America

Washingtonul a fost cum nu se poate mai trist în această perioadă. Capitala Statelor Unite ale Americii a fost lipsită, aproape în totalitate, de atmosfera Crăciunului. Casa Alba a renunțat la a mai folosi cuvântul religios în urările adresate cu ocazia Sărbătorilor de iarnă.

Administrația prezidențială de la Washington a renunțat la a mai ura "Crăciun fericit" cetățenilor americani. A făcut gestul acesta pentru a nu discrimina celelalte religii. Pomul Național, care se vrea a fi "de Crăciun", nu este nimic mai mult decât un simplu brad împodobit cu lumini și fulgi. Tema Crăciunului lipsește în totalitate. Abia la aproximativ 100 de metri distanță de "Pomul Național de Sărbători" se afla scena "Nașterii Domnului", parca un pic izolată. Decizia președintelui George W. Bush a fost urmată și de câteva lanțuri de hypermarketuri renumite din Statele Unite ale Americii. Acestea au renunțat la a comercializa produse care conțin în denumirea lor cuvântul "Crăciun". Este o conspirație împotriva Crăciunului? S-au întrebat și reprezentanții comunității religioase românești, care, în frunte cu preotul Gheorghe Calciu-Dumitreasa, au stabilit să boicoteze magazinele care au luat această decizie. "Dacă «Target» vrea să elimine Crăciunul, atunci să eliminăm și noi magazinul «Target» din viețile noastre", au lansat îndemnul reprezentanții comunității românești din zona D.C.

Prima campanie anti-avort din România

Forumul Creștin Noua Dreaptă a organizat în preajma sărbătorii Nașterii Domnului, în zilele de 19, 20, 21 decembrie 2005, prima campanie militantă anti-avort din România sub titlul: "Avortul:

crima împotriva națiunii române". Considerând că un popor care își ucide proprii fii nu are viitor, Noua Dreaptă a vrut să tragă un semnal de alarmă asupra acestui fenomen care în ultimii 15 ani a înșăngerat țara, subminând prezentul și viitorul națiunii române.

Militanții Noii Drepte au pichetat în primele zile ale campaniei două dintre cele mai cunoscute clinici specializate în avorturi din București iar în cea de-a treia zi membrii asociației au organizat un protest în Piața Unirii.

În cadrul campaniei au fost afișate panouri cu imagini cutremurătoare cu copii uciși (avortați) și au fost împărțite mii de pliante informative cu mesajul: "Spune Da vieții - Nu avortului!". De asemenea, au fost afișate pancarte cu sloganuri sugestive: "Avortul este crimă", "Adevărații doctori nu ucid copii", "Nu poți fi creștin și pro-avort", etc.

Campania s-a bucurat de un real succes și a reprezentat prima inițiativă militantă a unei organizații nonguvernamentale din România îndreptată împotriva holocaustului copiilor nenăscuți.

Onomastica PF Părinte Patriarh, Teoctist

Pe data de 4/17 ianuarie, în calendarul creștin ortodox este prăznuit Cuviosul Teoctist, nume pe care l-a primit și Întăistătorul Bisericii Ortodoxe Române în momentul tunderii în monahism, la Mănăstirea Bistrița, din județul Neamț.

Pentru PF Părinte Patriarh Teoctist, sărbătoarea numelui reprezintă un prilej de bucurie, dar și de mulțumire lui Dumnezeu.

Cu acest prilej, la Reședința patriarhală a fost oficiată o slujba de Te-Deum, urmată de o slujbă de mulțumire oficiată de către PS Sebastian Ilfoveanu, episcop vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, înconjurat de un

sobor de preoți din Capitală, colaboratori ai Părintelui Patriarh Teoctist din Administrația patriarhală și Arhiepiscopia Bucureștilor, reprezentanți ai Facultății de Teologie „Patriarhul Justinian” din București, în frunte cu părintele decan Nicolae Nuclea, stareți de mănăstiri din Arhiepiscopia Bucureștilor. De asemenea, au fost prezenți reprezentanți ai societății civile, între care menționăm arhitecți, oameni de literă, bancheri, reprezentanți ai unor organizații de tineret, cu toții dorind să fie pentru câteva clipe alături de Întăistătorul Bisericii Ortodoxe Române la sărbătorirea zilei numelui. Menționăm, de asemenea, prezenta IPS Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Robu al Arhiepiscopiei Romano-catolice de București, ca și prezența reprezentanților comunității copșilor din București, în frunte cu părintele Marc, reprezentantul SS Shenouda al III-lea, Întăistătorul Bisericii Copte, aflat, în perioada sărbătorilor, în mijlocul comunității copșilor existenți din București. În numele clerului și credincioșilor romano-catolici din București, IPS Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Robu a adresat un mesaj Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist cu ocazia sărbătoririi zilei numelui, oferindu-i în dar primul volum din lucrarea, apărută și în limba română, sub egida Institutului Biblic Catolic, lucrare intitulată „Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură”. De asemenea, părintele Marc, reprezentantul SS Shenouda al III-lea, Întăistătorul Bisericii Copte din Egipt, a oferit în dar PF Sale o icoană cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pictată în tradiția copta.

Patriarhia Moscovei a suspendat relațiile cu Biserica Evanghelică-Luterană a Suediei

Potrivit agenției de știri „Interfax”, Patriarhia Moscovei a suspendat relațiile cu Biserica Evanghelică-luterană a Suediei, act motivat de opiniile diferite ale celor două Biserici asupra problemei homosexualității. În cadrul unei ședințe care a avut loc în a doua jumătate a lunii decembrie, la Moscova, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe a Rusiei a declarat: „Am primit cu mare dezamăgire și tristețe știrile conform cărora Biserica Luterană a Suediei nu numai că nu se opune așa-ziselor căsătorii homosexuale, dar chiar a decis să elaboreze o ceremonie religioasă specială”. Membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse au afirmat cu tărie faptul că decizia Bisericii Suedeze contravine preceptelor biblice despre familie și căsătorie și, de asemenea, că „mărturiile Sfintei Scripturi nu lasă loc pentru alte interpretări decât că homosexualitatea este un păcat”.

Reacții la Concordatul între Biserica Ortodoxă a Georgiei și statul georgian

Episcopul Zenon de Dmanisi, din Biserica Ortodoxă a Georgiei, a criticat recente afirmații făcute în Parlamentul georgian de către politicianul Sozar Subari, potrivit căruia Concordatul semnat în anul 2002, între Biserica Ortodoxă a Georgiei și statul georgian, violează principiul egalității recunoscut de către Constituția Georgiei. „Sunt afirmații nereserioase. Pe lângă faptul că acest Concordat reprezintă o înțelegere constituțională între Biserică și stat, el reflectă totodată interesele națiunii georgiene.

Respingerea acestui Concordat înseamnă respingerea intereselor naționale”, a declarat episcopul Zenon în cadrul unui interviu acordat unui post de televiziune georgian în data de 24 decembrie 2005. În raportul către Parlament, din data de 23 decembrie 2005, Sozar Sobari a subliniat faptul că Concordatul dintre Biserica Ortodoxă și statul georgian contravine principiului egalității întrucât prin el se acordă importante privilegii Bisericii Ortodoxe în comparație cu grupurile religioase din Georgia.

Stimați cititori ! Nu uitați să vă abonați la *“Curierul Ortodox”* pe anul 2006

ABONAȚI-VĂ ACUM
la *“Curierul Ortodox”*
Indice de abonare: 22034
Prețul de abonament
a rămas același

Dacă doriți ca mai multă lume să vă cunoască, trimiteți-ne materialele pe care le vom plasa în pagina noastră INTERNET

MATERIALELE PUBLICE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesați auxiliari

curierul ortodox
Publicație
în limba română
Indice de abinare: 22034

Adresa redacției:
“Curierul Ortodox”, Bd. Traian, 3/1
MD-2060
Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33; 77-24-44

REDAȚIA
Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,
Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru Tolico - redactor tehnic

Tipografia “Prag”
str. Spicului 94,
Chilinău
Tirajul: 1000
Comanda: 4